

Hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunnan vastineet, arviointikertomus vuodelta 2024

Vuoden 2024 arviointikertomuksessa tarkastusvaliokunta on ottanut arvioinnin kohteeksi sivistys- ja hyvinvointitoimen, painopistealueina varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut, sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen.

Seuraavassa käsitellään vuoden 2024 arviointikertomuksen huomioita hyvinvointityön osalta ja vastataan tarkastusvaliokunnan esittämiin kysymyksiin.

Arviointikertomuksen koonti – Sivistystoimi 2024

Vuonna 2024 sivistystoimi keskittyi säästötoimiin, palveluiden ja henkilöstömitoitusten sopeuttamiseen väestökehityksen mukaisesti. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa tarkistettiin, esiopetus keskitettiin kaupungille ja yksityisen varhaiskasvatuksen ohjausprosesseja päivitettiin. Ulkomaalaistaustaisten lasten integraatiota tuettiin resurssien puitteissa.

Osallisuutta vahvistettiin vanhempien tilaisuuksilla sekä oppilas- ja opiskelijakyselyillä. Hyvinvointityötä tehtiin tiiviissä yhteistyössä kolmannen sektorin ja hyvinvointialueen kanssa.

Toimialalla tunnistettiin tarve selkeämmille tavoitteille, tavoitetasoille ja vastuiden määrittelylle. Tarkastusvaliokunnan aiempiin suosituksiin reagoitiin toimenpitein, mutta valiokunta korostaa edelleen suunnitelmallisuuden, vaikuttavuuden ja selkeän vastuunjaon merkitystä kaupungin hyvinvointityössä.

Vastaus tarkastusvaliokunnan huomioon kaupungin hyvinvointityöstä:

Sivistystoimi kiittää tarkastusvaliokuntaa rakentavasta palautteesta. Vuoden 2024 aikana on aloitettu työ tavoitteiden ja tavoitetasojen selkeyttämiseksi sekä vastuutahojen määrittelemiseksi osana toimialan kehittämistä ja strategiatyötä.

Hyvinvointityön suunnitelmallisuutta on vahvistettu tiivistämällä yhteistyötä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa, sekä kehittämällä tiedolla johtamista osana hyvinvointikertomuksen valmistelua. Vaikuttavuuden arvioinnin tueksi valitaan mittarit ja kehitetään seurantarakenteita. Työtä jatketaan systemaattisesti vuonna 2025.

Strategiset tavoitteet, vastineet:

- **3.1 Kokonaisvaltainen hyvinvointi**

Tarkastusvaliokunnan arvio

Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi kaupungissa on toimenpiteeksi määritetty saavutettavat ja tasapuoliset palvelut. Tavoitteen toteutumiseksi on määritetty mittarit vain varhaiskasvatuspalveluihin osallistumiselle. Tavoitteen ja toimenpiteiden sekä kirjattujen toteutumista kuvaavien mittarien välinen yhteys on epäselvä. Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi on tehtävä muitakin toimenpiteitä kuin varhaiskasvatuksen osallistumistasen kasvattamiseen kohdistetut toimenpiteet. (Ote arviointikertomuksesta, s. 26)

Vastaus tarkastusvaliokunnan arvioon:

Kiitämme tarkastusvaliokuntaa huomiosta. Väestön sairastavuusindeksin poistuttua valtakunnallisesta seurannasta, sen tilalle on otettu käyttöön THL:n kehittämä kansallinen terveyst indeksi, joka yhdistää

sairastavuus- ja työkyvyttömyystietoa sekä osaindikaattoreita eri sairausryhmittäin. Tämä tarjoaa ajantasaisemman ja laajemman kuvan väestön hyvinvoinnista.

Tunnistamme tarpeen kehittää mittaristoa edelleen. Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin mittaaminen edellyttää useita, toisiaan täydentäviä mittareita – varhaiskasvatuksen osallistumisaste ei yksin riitä kuvaamaan tavoitteen toteutumista.

Uudessa hyvinvointisuunnitelmassa mittareiden valintaan kiinnitetään erityistä huomiota. Tavoitteena on määritellä selkeät, tarkoituksenmukaiset ja vaikuttavuutta kuvaavat mittarit, jotka tukevat tiedolla johtamista ja strategisten tavoitteiden seurantaa

- **3.2 HYTE-työ**

Tarkastusvaliokunnan arvio

Toimenpiteitä HYTE-työlle on osoitettu kaiken ikäisten ehkäisevään päihdetyöhön, hyvinvointialueen väliseen yhteistyöhön, liikumis- ja liikuntapaikkasuunnitelmien eteenpäin viemiseen, turvalliseen oppimisympäristöön, mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyyn ja hyvinvointiopetukseen. Toimenpiteiden vaikutuksia ja toteutumista on arvioitu ja seurattu erinäisten mittarien avulla. Toimenpiteistä vain matalan kynnyksen liikuntapaikkojen toteuttaminen oli perustellusti saatu tehtyä (Samiksen monitoimikenttä, pujottelurinteen lastenrinne). Muiden HYTE-työn toimenpiteiden toteuttamisessa oli vaihtelua ja ei todennettuja vaikutuksia. (Ote arviointikertomuksesta, s. 26)

Vastaus tarkastusvaliokunnan arvioon:

TEA-viisarin tulokset tarjoavat arvokasta tietoa toimenpiteiden vaikutuksista, mutta tunnistamme, että osa mittarin sisällöstä vaatii paikallisesti lisäselvitystä ja yhteistä tulkintaa. Vuoden 2025 aikana vastausprosessia on kehitetty siten, että kaupungin HYTE-asiantuntija on mukana vastaamisessa yhdessä toimialojen kanssa. Tämä on lisännyt vastausten yhtenäisyyttä ja tarkkuutta.

Useat kysymykset ovat vaatineet taustoitusta vastaajille. Esimerkiksi perusopetuksessa järjestetään syksyllä 2025 työpaja, jossa valmistellaan vastaukset lokakuun tiedonkeruuseen yhteisesti. Tavoitteena on parantaa vastausten laatua ja lisätä tiedon hyödyntämistä kehittämistyössä.

On myös huomioitava, että kulttuuripalvelujen osalta kaikki TEA-viisarin kysymykset eivät sovellu suoraan kulttuurityön käytäntöihin, mikä voi vaikuttaa pistemääriin. Tästä huolimatta mittarin tuloksia käytetään toiminnan kehittämisen tukena.

Toinen vaikutusten mittari, asiakaskyselyn palvelutyytyväisyys, on saavuttanut tavoitteen, eli keskiarvotason vähintään täyttävän tuloksen.

Vuodelle 2026 TEA-viisarin tulosten kehittämiskohteita sekä kunnalle lisäarvoa tuottavia indikaattoreita tullaan sisällyttämään toimialan strategisiin toimenpiteisiin sekä esimerkiksi koulujen lukuvuosisuunnitelmiin. Tavoitteena on vahvistaa mittarin roolia osana tiedolla johtamista ja toiminnan kehittämistä.

- **3.3 Eheä oppimispolku tulevaisuuteen**

Tarkastusvaliokunnan arvio

Toimenpiteiksi eheän oppimispolun toteutumiseksi on määritetty Kasavuoren A-Siiven uudisrakennuksen hankesuunnitelman hyväksyntä kaupunginvaltuustossa (16.9.2024), yhdenvertaisten oppilaskohtaisten

budjettien laskentamallin hyväksyntä kunnanvaltuustossa ja uuden suomenkielisen esiopetuksen/alakoulun hankesuunnitelman hyväksyminen. (Ote arviointikertomuksesta, s. 27)

Vastaus tarkastusvaliokunnan arvioon:

Kiitämme tarkastusvaliokuntaa arvioinnista ja huomiosta eheän oppimispolun edistämiseen liittyen.

Nuorisotyöttömyyden osalta 7,2 %:n taso vuonna 2024 osoittaa, että haasteita nuorten työllistymisessä on edelleen. Toimimme yhteistyössä eri toimijoiden kanssa kehittääksemme entistä vaikuttavampia toimenpiteitä nuorten työllistymisen edistämiseksi.

S2-oppilaiden oppimistulosten kapeneminen verrattuna S1-oppilaisiin on positiivinen kehitys. Tähän haasteeseen kiinnitetään kuitenkin edelleen erityistä huomiota muun muassa tukipalveluiden vahvistamisella ja opetuksen eriyttämisellä, jotta kieli- ja oppimiserot voidaan kaventaa.

Kokonaisuudessaan jatkamme systemaattista työtä opetuksen kehittämiseksi ja oppimispolkujen eheyttämiseksi, ottaen huomioon tarkastusvaliokunnan suositukset ja kehittämistarpeet.